

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4. Vtrum oratio eius sit exauditu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

AD PRIMVM ergo Dicendum, quod Hilarius loquitur quantum ad orationem uocalem, que non erat ei necessaria propter ipsum, sed solum propter nos. vnde signanter dicit, quod sibi non proficiebat deprecationis sermo. Si enim desiderium pauperum exaudit Dominus, ut in Psalm. 9. dicitur, multo magis sola uoluntas Christi habet uim orationis apud patrem. Vnde ipse dicebat Ioan. 11. Ego sciebam, quoniam semper me audis: sed propter populum qui circumstat dixi, ut credant, quia tu me misisti.

AD SECUNDVM dicendum, quod Christus uolebat quidem pati illa que patiebatur, pro tempore illo: sed nihilominus uolebat, ut post passionem, gloriam corporis consequeretur, quam nondum habebat: quam quidem gloriam expectabat a patre sicut ab Auctore, & ideo conuenienter ab ipso eam petebat.

AD TERTIVM dicendum, quod ipsa gloria quam Christus oratio petebat, pertinebat ad salutem aliorum, secundum illud Rom. 4. Resurrexit propter iustificationem nostram: & ideo illa etiam oratio, quam pro se faciebat, erat quodammodo pro alijs. Sicut & quicumque homo aliquod bonum a Deo postulat, ut uiatur illo ad utilitatem aliorum, non sibi soli, sed etiam alijs orat.

¶ Super questionis 21 articulum quartum.

ARTICVLVS III.

Utrum oratio Christi semper fuerit exaudita.

Titulus clarus.

In corpore articuli una est conclusio responsiua questionis. Omnis oratio Christi fuit exaudita. Probatur. Omnis uoluntas simpliciter Christi fuit adimpleta, ergo omnis oratio eius fuit exaudita. Antecedens & declaratur & probatur. Declaratur quidem distinguendo de uoluntate simpliciter, uel secundum quid: illa rationis deliberata, ista natura & uelleitas. Probatur uero: quia omnis uoluntas simpliciter Christi fuit Deo conformis, quia nihil sic uoluit nisi quod sciuit Deum uelle. Consequentia uero probatur dupliciter. Primo, tunc alicuius oratio exauditur, quando eius uoluntas impletur, quia oratio est interpretatiua uoluntatis. Secundo, quia conformitas uoluntatis ad diuinam uoluntatem, est ratio exauditionis aliorum orantium, ut probatur ex auctoritate Apostoli ad Ro. 8.

Ar. preced. ad g. 3. et ar. 3. huius q.

¶ Aduerte hic nouitiam, quod oratio est explicatiua uoluntatis, & illi peccatrix:

AD QUARTVM sic proceditur. Videtur quod oratio Christi non semper fuerit exaudita. Petit enim a se remoueri calicem passionis, ut patet Matth. 26. Qui tamen ab eo non fuit translatus. ergo uidetur quod non omnis oratio eius fuerit exaudita.

¶ 2 Præt. Ipse orauit, ut peccati crucifixoribus suis ignosceretur, ut patet Luc. 22. Non tamen omnibus peccatorum illud fuit dimissum: nam iudei fuerunt pro illo peccato puniti. ergo uidetur quod non omnes eius oratio sit exaudita.

¶ 3 Præt. Dñs orauit pro his, qui erant credituri per uerbum apostolorum in ipsum, ut omnes in eo unum essent, & ut pertinerent ad hoc, quod essent cum ipso: sed non omnes ad hoc perueniunt. ergo non omnis eius oratio est exaudita.

¶ 4 Præt. In Psalm. 21. dicitur in persona Christi: Clamabo per diem, & non exaudies. non ergo omnis oratio Christi fuit exaudita.

SED CONTRA est, quod Apost. dicit ad Heb. 5. Cum clamore ualido & lachrymis offerens, exauditus est pro sua reuerentia.

RESPON. Dicendum, quod sicut dictum est, oratio est quodammodo interpretatiua uoluntatis humane: tunc ergo alicuius orantis, exaudit oratio, quando eius uoluntas adimplet. Voluntas autem simpliciter hominis est rationis uoluntas: hoc

F enim absolute uolumus, quod secundum deliberatam rationem uolumus. Illud autem quod uolumus secundum motum sensuati tatis, uel etiam secundum motum uoluntatis simplicis, que confidetur ut natura, non simpliciter uolumus, sed secundum quid. si aliud non obstitat, quod per deliberationem rationis inuenitur. Vnde talis uoluntas magis est dicenda uelleitas, quam absoluta uoluntas, quia si homo hoc uellet, si aliud non obstitet. Secundum autem uoluntatem rationis, Christus nihil aliud uoluit, nisi quod sciuit Deum uelle: & ideo omnis absoluta uoluntas Christi, etiam humana fuit impleta, quia fuit Deo conformis, & per consequens omnis eius oratio fuit exaudita. Nam & secundum hoc aliorum orationes implentur, quod sunt eorum uoluntates Deo conformes. secundum illud Ro. 8. Qui autem scrutatur corda, scit. i. approbat, quid desideret spiritus, id est, quid faciat sanctos desiderare, quoniam secundum Deum, id est, secundum conformitatem diuinæ uoluntatis, postulat pro sanctis.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod illa petitio de translatione calicis, diuersimode a sanctis exponitur. Hilarius enim, super Matth. dicit. Quod autem ut a se transeat, rogat non in ipse præterea, orat, sed ut in alterum id quod a se transit, accedat: atque ideo pro his orat, qui passuri post se erant, ut sit sensus, quomodo a me bibitur calix iste passionis, ita ab his bibatur sine spei diffidentia, si ne sensu doloris, sine metu mortis. Vel secundum Hier. Signanter dicit, Calix iste hoc est populi iudaorum, qui excusationem ignorantiæ habere non possunt, si me occiderint habentes leges & prophetas, qui uaticinantur. Vel secundum Dionysii. Alexandrinum, quod dicit, Transfer calicem istum a me, non hoc est, non adueniat mihi: nisi enim aduenierit, transferri non poterit, sed sicut quod præterit, nec intactum est nec permanens, sic Saluator leuiter inuadentem tentationem flagitat pelli. Ambrosii. autem dicit & Origen. & Chryostom. quod hoc petit quasi homo, naturali uoluntate mortem recusans. Sic ergo si intelligatur, quod petierit per hoc, alios martyres sue passionis imitatores fieri secundum Hilarium. si uel si petiit quod timor bibendi calicis eum non perturbaret, uel, quod mors eum non detineret: omnino impletum est quod petiuit. Si uero intelligitur petiisse quod

non solum antem uolentis deliberata, sed uelleitas, & affectus, ut patet ex interpretatione Christi. Transeat a me calix iste. Verum sicut uoluntas distinguitur in simpliciter uel secundum quid, ita oratio, prout est petitio, distinguitur in simpliciter uel secundum quid. Et ut petitio procurat pro uoluntate deliberata, est oratio simpliciter: ut autem pro uelleitate & affectu humano, est oratio secundum quid. Et propterea simpliciter de oratione loquendo, uerum est, quod omnis Christi oratio fuit exaudita: oratio namque quæ pro uelleitate & affectu sentis obulit, non simpliciter petebat, sed sub conditione: subdit enim, fiat uoluntas tua. Et ita exaudita est etiam hæc oratio quod ad ultimum petitum, quod deliberata uolebat & desiderabat.

In responsione ad primum, uide nouitiam, quod Dionysii Alexandrini expositione habetur in Catech. aurea. Luc. 22. Et ex illa que secundo loco ponitur in littera sensiter, quod timor mortis eum non perturbaret, aut quod mors eum non detineret. loquitur enim Dionysius hic ad similitudinem alicuius notitiam applicati nobis per modum transeat, puta, ignis uel aque, & huiusmodi. Tale enim quod applicatur mihi, non est intractum, sed aliquo modo contingens me: quia uero pertransit, non permanet in me. Et sic uolebat Christus uel mortis timore tangi, non comprimari, uel morte ipsa tagi, non detineri, sed reuigere. Modus igitur mali est qui sub petitione cadit, cum dicitur, Transeat calix, transfer calicem & secundum istam expositionem. Reliqua clara sunt.

¶ In responsione ad primum, uide nouitiam, quod Dionysii Alexandrini expositione habetur in Catech. aurea. Luc. 22. Et ex illa que secundo loco ponitur in littera sensiter, quod timor mortis eum non perturbaret, aut quod mors eum non detineret. loquitur enim Dionysius hic ad similitudinem alicuius notitiam applicati nobis per modum transeat, puta, ignis uel aque, & huiusmodi. Tale enim quod applicatur mihi, non est intractum, sed aliquo modo contingens me: quia uero pertransit, non permanet in me. Et sic uolebat Christus uel mortis timore tangi, non comprimari, uel morte ipsa tagi, non detineri, sed reuigere. Modus igitur mali est qui sub petitione cadit, cum dicitur, Transeat calix, transfer calicem & secundum istam expositionem. Reliqua clara sunt.

¶ In responsione ad primum, uide nouitiam, quod Dionysii Alexandrini expositione habetur in Catech. aurea. Luc. 22. Et ex illa que secundo loco ponitur in littera sensiter, quod timor mortis eum non perturbaret, aut quod mors eum non detineret. loquitur enim Dionysius hic ad similitudinem alicuius notitiam applicati nobis per modum transeat, puta, ignis uel aque, & huiusmodi. Tale enim quod applicatur mihi, non est intractum, sed aliquo modo contingens me: quia uero pertransit, non permanet in me. Et sic uolebat Christus uel mortis timore tangi, non comprimari, uel morte ipsa tagi, non detineri, sed reuigere. Modus igitur mali est qui sub petitione cadit, cum dicitur, Transeat calix, transfer calicem & secundum istam expositionem. Reliqua clara sunt.

¶ In responsione ad primum, uide nouitiam, quod Dionysii Alexandrini expositione habetur in Catech. aurea. Luc. 22. Et ex illa que secundo loco ponitur in littera sensiter, quod timor mortis eum non perturbaret, aut quod mors eum non detineret. loquitur enim Dionysius hic ad similitudinem alicuius notitiam applicati nobis per modum transeat, puta, ignis uel aque, & huiusmodi. Tale enim quod applicatur mihi, non est intractum, sed aliquo modo contingens me: quia uero pertransit, non permanet in me. Et sic uolebat Christus uel mortis timore tangi, non comprimari, uel morte ipsa tagi, non detineri, sed reuigere. Modus igitur mali est qui sub petitione cadit, cum dicitur, Transeat calix, transfer calicem & secundum istam expositionem. Reliqua clara sunt.

¶ In responsione ad primum, uide nouitiam, quod Dionysii Alexandrini expositione habetur in Catech. aurea. Luc. 22. Et ex illa que secundo loco ponitur in littera sensiter, quod timor mortis eum non perturbaret, aut quod mors eum non detineret. loquitur enim Dionysius hic ad similitudinem alicuius notitiam applicati nobis per modum transeat, puta, ignis uel aque, & huiusmodi. Tale enim quod applicatur mihi, non est intractum, sed aliquo modo contingens me: quia uero pertransit, non permanet in me. Et sic uolebat Christus uel mortis timore tangi, non comprimari, uel morte ipsa tagi, non detineri, sed reuigere. Modus igitur mali est qui sub petitione cadit, cum dicitur, Transeat calix, transfer calicem & secundum istam expositionem. Reliqua clara sunt.

¶ In responsione ad primum, uide nouitiam, quod Dionysii Alexandrini expositione habetur in Catech. aurea. Luc. 22. Et ex illa que secundo loco ponitur in littera sensiter, quod timor mortis eum non perturbaret, aut quod mors eum non detineret. loquitur enim Dionysius hic ad similitudinem alicuius notitiam applicati nobis per modum transeat, puta, ignis uel aque, & huiusmodi. Tale enim quod applicatur mihi, non est intractum, sed aliquo modo contingens me: quia uero pertransit, non permanet in me. Et sic uolebat Christus uel mortis timore tangi, non comprimari, uel morte ipsa tagi, non detineri, sed reuigere. Modus igitur mali est qui sub petitione cadit, cum dicitur, Transeat calix, transfer calicem & secundum istam expositionem. Reliqua clara sunt.

¶ In responsione ad primum, uide nouitiam, quod Dionysii Alexandrini expositione habetur in Catech. aurea. Luc. 22. Et ex illa que secundo loco ponitur in littera sensiter, quod timor mortis eum non perturbaret, aut quod mors eum non detineret. loquitur enim Dionysius hic ad similitudinem alicuius notitiam applicati nobis per modum transeat, puta, ignis uel aque, & huiusmodi. Tale enim quod applicatur mihi, non est intractum, sed aliquo modo contingens me: quia uero pertransit, non permanet in me. Et sic uolebat Christus uel mortis timore tangi, non comprimari, uel morte ipsa tagi, non detineri, sed reuigere. Modus igitur mali est qui sub petitione cadit, cum dicitur, Transeat calix, transfer calicem & secundum istam expositionem. Reliqua clara sunt.

¶ In responsione ad primum, uide nouitiam, quod Dionysii Alexandrini expositione habetur in Catech. aurea. Luc. 22. Et ex illa que secundo loco ponitur in littera sensiter, quod timor mortis eum non perturbaret, aut quod mors eum non detineret. loquitur enim Dionysius hic ad similitudinem alicuius notitiam applicati nobis per modum transeat, puta, ignis uel aque, & huiusmodi. Tale enim quod applicatur mihi, non est intractum, sed aliquo modo contingens me: quia uero pertransit, non permanet in me. Et sic uolebat Christus uel mortis timore tangi, non comprimari, uel morte ipsa tagi, non detineri, sed reuigere. Modus igitur mali est qui sub petitione cadit, cum dicitur, Transeat calix, transfer calicem & secundum istam expositionem. Reliqua clara sunt.

¶ In responsione ad primum, uide nouitiam, quod Dionysii Alexandrini expositione habetur in Catech. aurea. Luc. 22. Et ex illa que secundo loco ponitur in littera sensiter, quod timor mortis eum non perturbaret, aut quod mors eum non detineret. loquitur enim Dionysius hic ad similitudinem alicuius notitiam applicati nobis per modum transeat, puta, ignis uel aque, & huiusmodi. Tale enim quod applicatur mihi, non est intractum, sed aliquo modo contingens me: quia uero pertransit, non permanet in me. Et sic uolebat Christus uel mortis timore tangi, non comprimari, uel morte ipsa tagi, non detineri, sed reuigere. Modus igitur mali est qui sub petitione cadit, cum dicitur, Transeat calix, transfer calicem & secundum istam expositionem. Reliqua clara sunt.

Can. 3. Mea. 3. Mea.

Super illud Ierem. 18. 9. 10.

Ambrosii. Luc. 22. Origen. 22. Chryostom. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

quod non biberet calicem mortis & passionis, uel A quod non biberet ipsum a iudeis, non quidem est factum quod petijt, quia ratio que petitionem proposuit, nolebat ut hoc impleteretur: sed ad instructionem nostram uolebat demonstrare nobis suam uoluntatem naturalem & motum sensualitatis, quem sicut homo habebat.

AD SECVNDVM dicendum, quod Dominus non orauit pro omnibus crucifixoribus, neque etiam pro omnibus, qui erant credituri in eum: sed pro his solum, qui erant predestinati, ut per ipsum uitam consequerentur eternam.

Vnde patet etiam responsio ad Tertium.

AD QVARTVM dicendum, quod cum dicit, Clamabo, & non exaudies, intelligendum est, quantum ad affectum sensualitatis, quae mortem refugioebat: B exauditur tamen quantum ad affectum rationis, ut dictum est.

In corp.

Super questionibus viginti secundae articulum primum.

Titulus clarus.

In corpore articuli est unica conclusio reipson sua quae ito. Christo maxime conuenit esse sacerdotem. Probatur: Proprie officium sacerdotis est esse mediator inter Deum & populum utriusque: sed hoc maxime conuenit Christo, ergo. Maior declarat quod ad utramque partem officij. Minor similiter, & omnia clara sunt.

In responsione ad primum considera nouit e, quod tota uita Christi in terra fuit oblatio pro humano genere, & pro peccata angelj Christo post ieiunij, & tentationem ministrantes in his, quae ad refectionem corporis spectabant, ministri sacerdotij Christi dicuntur.

Zach. 3. Ostendit mihi Deus sacerdotem magnum stantem coram angelo Domini: sed Christus est maior angelis, secundum illud Heb. 1. Tanto melior angelis effectus, quanto differentius praeter illis nomen hereditauit, ergo Christo non conuenit esse sacerdotem.

2 Prater ea, quae fuerunt in ueteri testamento, fuerunt figurae Christi, secundum illud Col. 2. Quae sunt umbra futurorum: sed Christus non traxit carnem originem ex sacerdotibus ueteris legis: dicit. n. Apost. ad Heb. 7. Manifestum est, quod ex Iuda ortus sit Dominus noster, in qua tribu nihil de sacerdotibus Moyses locutus est, ergo Christo non conuenit esse sacerdotem.

3 Praeter in ueteri lege, quae est figura Christi, non fuit ibidem legislator & sacerdos: unde dicit Dominus ad Moysen legislatorem, Exo. 28. Applica Aarō fratrem tuum, ut sacerdotio fungar mihi. Cris autem est laetor nouae legis, sicut in illud. Hier. 3. Dabo legem meam in cordibus eorum, ergo Christo non conuenit esse sacerdotem.

QVAESTIO XXII.

De sacerdotio Christi, in quatuor articulos diuisa.

DEINDE considerandum est, de sacerdotio Christi. ET CIRCA hoc quaeruntur sex.

1 Primò, Vtrum conueniat Christo esse sacerdotem.

2 Secundò, De hostia huius sacerdotis.

3 Tertio, de effectu huius sacerdotij.

4 Quarto, Vtrum effectus sacerdotij eius pertineat ad ipsum, uel solum ad alios.

5 Quintò, De eternitate sacerdotij eius.

6 Sextò, vtrum debeat dici sacerdos secundum ordinem Melchisedech.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum Christo conueniat esse sacerdotem.

AD PRIMVM sic proceditur. Vnde dicitur, quod Christo non conueniat esse sacerdotem. Sacerdos enim est minor angelo: unde dicitur

Supra in locum hunc.

Supra in locum hunc.

Supra in locum hunc.

Supra in locum hunc.

Supra in locum hunc.

Supra in locum hunc.

Supra in locum hunc.

Supra in locum hunc.

Supra in locum hunc.

Supra in locum hunc.

Supra in locum hunc.

Supra in locum hunc.

Supra in locum hunc.

SED CONTRA est, quod dicitur Heb. 4. Habemus Pontificem, qui penetrauit caelos, Iesum filium Dei.

RESPON. Dicendum, quod proprie officium sacerdotis est esse mediator inter Deum & populum, in quantum scilicet diuina populo tradit: unde dicitur sacerdos, quasi sacra dans secundum illud Malach. 2. Legem requirent ex ore eius, scilicet sacerdotis: & iterum, in quantum preces populi Deo offert, & pro eorum peccatis Deo aliquantulum satisficit. Vnde Apostolus dicit ad Heb. 5. Omnis Pontifex ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur in his, quae sunt ad Deum, ut offerat dona & sacrificia pro peccatis. Hoc autem maxime conuenit Christo: nam per ipsum diuina dona hominibus sunt collata, secundum illud 2. Pet. 1. Per quem, scilicet Christum, maxima & pretiosa nobis promissa donauit, ut per hoc efficiamini diuinae confortes naturae. Ipse etiam humanum genus Deo reconciliauit, secundum illud Coloss. 1. In ipso, scilicet Christo, complacuit omnem plenitudinem inhabitare, & per eum reconciliare omnia. Vnde Christo maxime conuenit esse sacerdotem.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod potestas hierarchica conuenit quidem angelis, in quantum & ipsi sunt medij inter Deum & hominem, ut patet per Dio. in lib. cael. hierar. ita quod ipse sacerdos, in quantum est medius inter Deum & populum, angeli nomen habet, secundum illud Malach. 2. Angelus Domini exercituum est. Christus autem maior angelis fuit, non solum secundum diuinitatem, sed etiam secundum humanitatem, in quantum habuit plenitudinem gratiae & gloriae. Vnde etiam excellentiori modo hierarchicam, seu sacerdotalem potestatem praeter angelis habuit, ita etiam quod ipsi angeli fuerunt ministri sacerdotij eius, secundum illud Matth. 4. Accesserunt angeli, & ministrabant ei, secundum tamen passibilitatem carnis, modo dico ab angelis minoratus est, ut Apostolus dicit Heb. 2. Et secundum hoc, conformis fuit hominibus uiatoribus in sacerdotio constitutis.

AD SECVNDVM dicendum, quod sicut Damasc. dicit in 3. lib. quod in omnibus est simile, idem utique erit, & non extraneum. Quia igitur sacerdotij ueteris legis erat figura sacerdotij Christi, noluit Christus nasci de stirpe figuratum sacerdotum, dicitur ostenderet non esse omnino idem sacerdotium: sed differre sicut uerum a figurati.

AD TERTIUM dicendum, quod sicut supra dictum est, alij homines particularim habent quaedam gratias: sed Christus tamquam omnium caput habet perfectionem omnium gratiarum: & ideo quantum ad alios pertinet, alius est legislator, & alius sacerdos, & alius rex; sed haec omnia concurrunt in Christo tamquam in fonte omnium gratiarum. Vnde dicitur Ista. 33. Dominus iudex noster, Dominus rex noster: ipse ueniet & saluabit nos.

ARTICVLVS II.

Vtrum Christus simul fuerit sacerdos & hostia.

AD SECVNDVM sic proceditur. Videtur, quod ipse Christus non fuerit simul sacerdos & hostia. Sacerdotis enim est hostiam occidere: sed Christus non seipsum occidit, ergo ipse non fuit simul sacerdos & hostia.

Tertia 3. Thomae. M. 2. primam

Ca. 6. Eccl. hier. parte 3. a. mcd.

Li. 3. Orth. fid. c. 26. circa fin.

D. 1094.

q. 8. art. 4. & alij eiusd. q.

Super quest. uiginti secundae articulum secundum.

Titulus clarus.

In corpore unica est conclusio rursus, Christus non solum sacerdos, sed simul fuit hostia perfecta, scilicet pro peccato, pacifica, & holocaustum. Haec conclusio quo ad